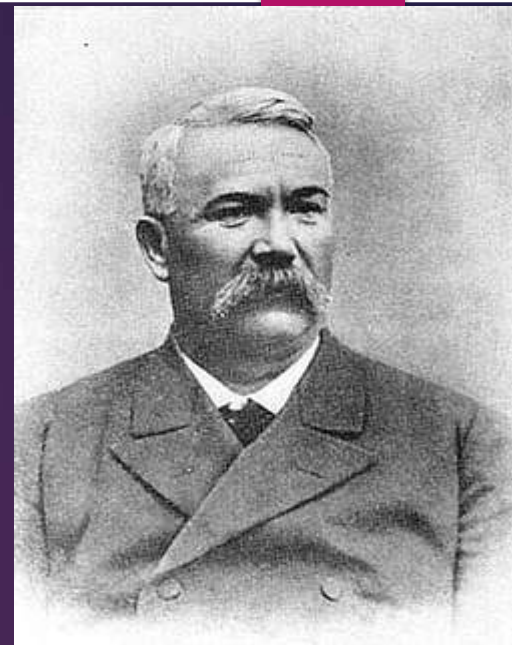

180 років
від дня народження
Івана Карповича Карпенка Карого

29 ВЕРЕСНЯ

29 вересня виповнюється 180 років від дня народження Івана Карпенка-Карого (Івана Карповича Тобілевича) – драматурга, актора, режисера, театрального діяча, одного з основоположників нового українського театру.

Справжнє ім'я — *Іван Карпович Тобілевич* (псевдонім *Карпенко-Карий* поєднує в собі ім'я батька та улюбленого літературного персонажа Гната Карого — героя п'єси Т. Шевченка «Назар Стодоля»). Народився у родині дрібного шляхтича Карпа Тобілевича гербу Тривдар, управителя поміщицького маєтку. Навчався у Бобринецькому повітовому училищі, з 1859 року працював писарчуком станового пристава у містечку Мала Віска, пізніше — канцеляристом міської управи.

Тобілевич Карпо Адамович

1864 року — на службі в повітовому суді.

1865 року переїхав до Єлисаветграда, де працював столоначальником повітового поліцейського управління. За час служби отримав прізвисько «дивний поліцейський» через те що він не лаявся по-московськи та зовсім не брав хабарів.

Брав участь в аматорських виставах О. Тарковського, публікував літературно-критичні статті, став членом нелегального народовольського гуртка Опанаса Михалевича.

1870 року одружився з Надією Тарковською, отримав родинний хутір Тарковських. Надія Карлівна в шлюбі народила семеро дітей.

1881 року втратив дружину Надію, наступного року померла дочка Галина.

**Тарковська Надія
Карлівна**

1883 року в альманасі «Рада» надрукував оповідання «Новобранець», підписане псевдонімом *Гнат Карий*. В тому ж році одружився з Софією Дітковською, хористкою трупи М. Старицького.

У 1883 владі донесли, що Іван Тобілевич дав притулок Олександру та Софії Русовим та видавав їм фальшиві паспорти. Тоді жандарми звернули увагу, на те що багато паспортів нелегалам-народовольцям видано у поліції Єлисаветграда.

За неблагонадійність був звільнений із посади секретаря поліції. Вступив до театральної трупи М. Старицького.

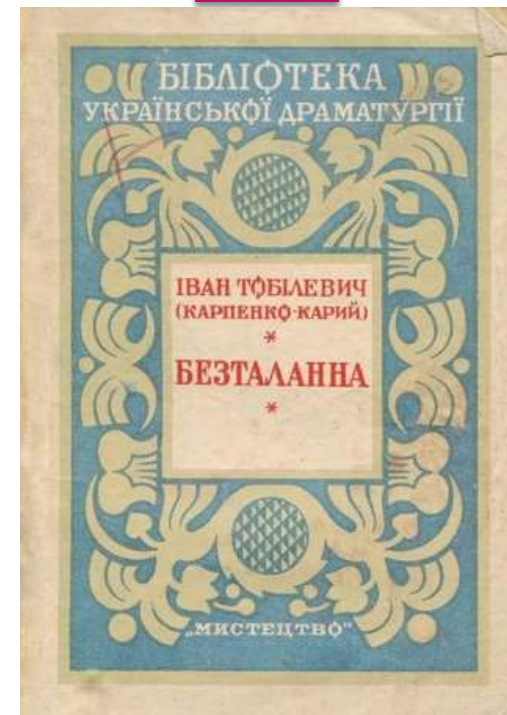

Тобілевич Софія
Віталіївна

1884 року заарештований і засланий до Новочеркаська. Працював ковалем, пізніше відкрив палітурну майстерню.

У засланні написав свою першу драму «Чабан» («Бурлака»), а також п'єси «Бондарівна», «Розумний і дурень», «Наймичка», «Безталанна». У 1886 – 1887 роках опублікував п'єси «Бондарівна», «Розумний і дурень», «Наймичка», «Безталанна».

1886 року в Херсоні вийшов перший «Збірник драматичних творів» І. Карпенка-Карого

Микола Садовський

1887 року, отримавши дозвіл на звільнення, повернувся з дружиною Софією в Україну й оселився на хуторі, названому на честь першої дружини Надії (у Єлисаветградському повіті). Нині хутір є історико-культурним заповідником.

1888 року з І. Карпенка-Карого зняли гласний нагляд. Він вступив до трупи свого брата Миколи Садовського, пізніше — до трупи іншого брата Панаса Саксаганського.

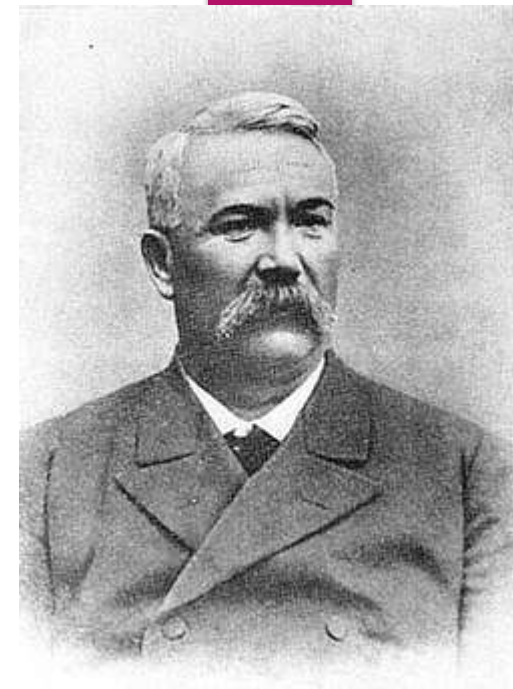
**Панас Карпович
Саксаганський**

**Іван Карпенко-Карий
Тобілевич**

1890 року вступив до товариства українських артистів, написав комедію «Сто тисяч».

1897 року склав записку до з'їзду сценічних діячів, присвячену переслідуванню українського театру, яку з трибуни з'їзду виголосив Панас Саксаганський.

**Іван Карпенко-Карий
Тобілевич**

1899 року написав історичну трагедію «Сава Чалий», присвячену подіям гайдамаччини XVIII століття. У 1900 – 1904 роках створив власну трупу, написав п'єси «Хазяїн», «Суєта», «Житейське море».

1906 року захворів, залишив сцену й виїхав на лікування до Берліна. 2 (15) вересня року Карпенко-Карий помер після тяжкої хвороби (рак печінки та селезінки) у Берліні, куди їздив на лікування; поховано його на хуторі Надія.

Творчість І. Карпенка-Карого своєрідно підсумувала майже столітній розвиток української драматургії, піднявши її на новий рівень. Вражаючи тематичним і жанровим багатством, вона у своїй цілісності являє собою розмаїту картину життя України протягом століть. Твори І. Карпенка-Карого багатьма своїми елементами входять в ідейно-естетичний контекст нової європейської драми.

Неперевершена мова, складні образи, життєві сюжети, ніби списані з минулого чи не кожної української родини. Кожен твір наповнений духом українського народу, його звичаями, піснями і відважними героями.

**Іван Карпенко-Карий
Тобілевич**

Список використаних джерел:

Іван Карпенко-Карий [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B9. – Заголовок з екрана.

До 175-річчя від дня народження Івана Карпенка-Карого [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kristti.com.ua/do-175-richchya-vid-dnya-narodzhennya-ivana-karpenka-karogo/>. – Заголовок з екрана.